

Beste Wybrand,

Hoe gaat het met jou?

Zoals altijd vrolijk, goedloeks en levenslustig?

Je bent op maandag 27 juni 1785 aangesteld als kastelein van het Fundatie Huis. Daarmee brak er een boeiende en levendige periode aan voor jou en je vrouw Agatha. Jullie gingen wonen in het Fundatie Huis, waar tot voor zeven jaar Teyler nog leefde en woonde. Je stapte in het culturele leven van Haarlem en kreeg een kring van vrienden, collega's, gelijkgestemden en opdrachtgevers om je heen. Hoe heb je die tijd ervaren? Als een fantastische tijd?

Maar voordat ik het Teylers-avontuur met je ga bespreken, wil ik je graag eerst nader leren kennen. Bovendien boeit de relatie met je vrouw Agatha me.

Je hebt verschillende zelfportretten gemaakt; genoeg materiaal om iets wie af te lezen. Er wordt van jou gezegd dat je zachtvaardig, vriendelijk, vrolijk en prettig in de omgang bent. Dat geloof ik gelijk en valt gemakkelijk af te lezen uit allerlei activiteiten van jou.

Biograaf, tijdgenoot en vriend Adriaan van der Willigen zegt over jou: "een vrolijke en aangename gesteldheid van geest".

Op een vroeg getekend portret sta je met een glas wijn in de hand, minzaam vrolijk (niet misbundig). Blijkbaar liet je graag je vrolijke kant zien. Een uitstraling van zachtvaardige vriendelijkheid; maar ik zie ook alertheid en opmerkzaamheid. De mond spreekt van humor, plezier en relativering. Alsof je veel laat zijn zoals het is.

De mond speelt van humor, plezier en relativering
Alsof je veel kunt en juist niet is

In twee latere portretten (vanneer Agatha al is overleden en jij hertrouwd bent met Geertuid) is deze humor en pret niet verdwenen.

Een portret laat een doordringende blik zien en ernst.

Het andere, en getekend portret, waar je een baret draagt, kijkt je met nog meer plezier. (zie verderop in de brief voor de portretten).

Je hebt het leven als een glas wijn gedronken.

In een getekend dubbelportret van je zelf met verzamelaar Jacob de Vos, is je blik in alle bescheidenheid naar beneden gericht, waardoor je de aandacht op Jacob de Vos laat vallen. Een compositorische oplossing, maar deze bescheidenheid past ook bij jou.

Je hebt je vrouw Agatha als rouwende weduwe getekend, toen jullie nog niet getrouwd waren (ik denk dat haer enige zoon toen ook al overleden was). Deze tekening van Agatha vind ik prachtig liefdevol.

Ik denk dat jij in Agatha een sterke vrouw zag. Zij heeft, net als jij, plezier in haer ogen. Ik vermoed dat ze, net als jij, goed in staat was tot relativeren. Ze heeft een stevig gezicht en heldere ogen. Een humorvol lachje rond de mond - daar speelt plezier en onafhankelijkheid.

Volgens mij werd jij erg aangetrokken tot een sterke en onafhankelijke vrouw. Ik vermoed dat jullie het heel goed hadden samen!

Je kende Agatha al voordat je afstudeerde aan de Teeken Academie in Amsterdam. Je bent op 21-jarige leeftijd naar deze Academie gegaan; erg laat. Je woonde bij je vader in diens beeldhouwers-bedrijf, en ik vermoed dat je vader je niet eerder liet gaan. Toen je de volwassen leeftijd had, ben je zelf gaan beslissen over je leven.

Je hebt zeer welbewust gekozen voor het tekenen, en ik vermeld ook voor het vrijere beroep van onafhankelijk kunstenaar.

Voordat je bent afgestudeerd, schildert je een prachtig portret van een vrouw met brief.

Je denk dat je Agatha hebt geschilderd: een liefdesverklaring.

Een vrouw met een brief: duidelijk een verwijzing naar de liefde.

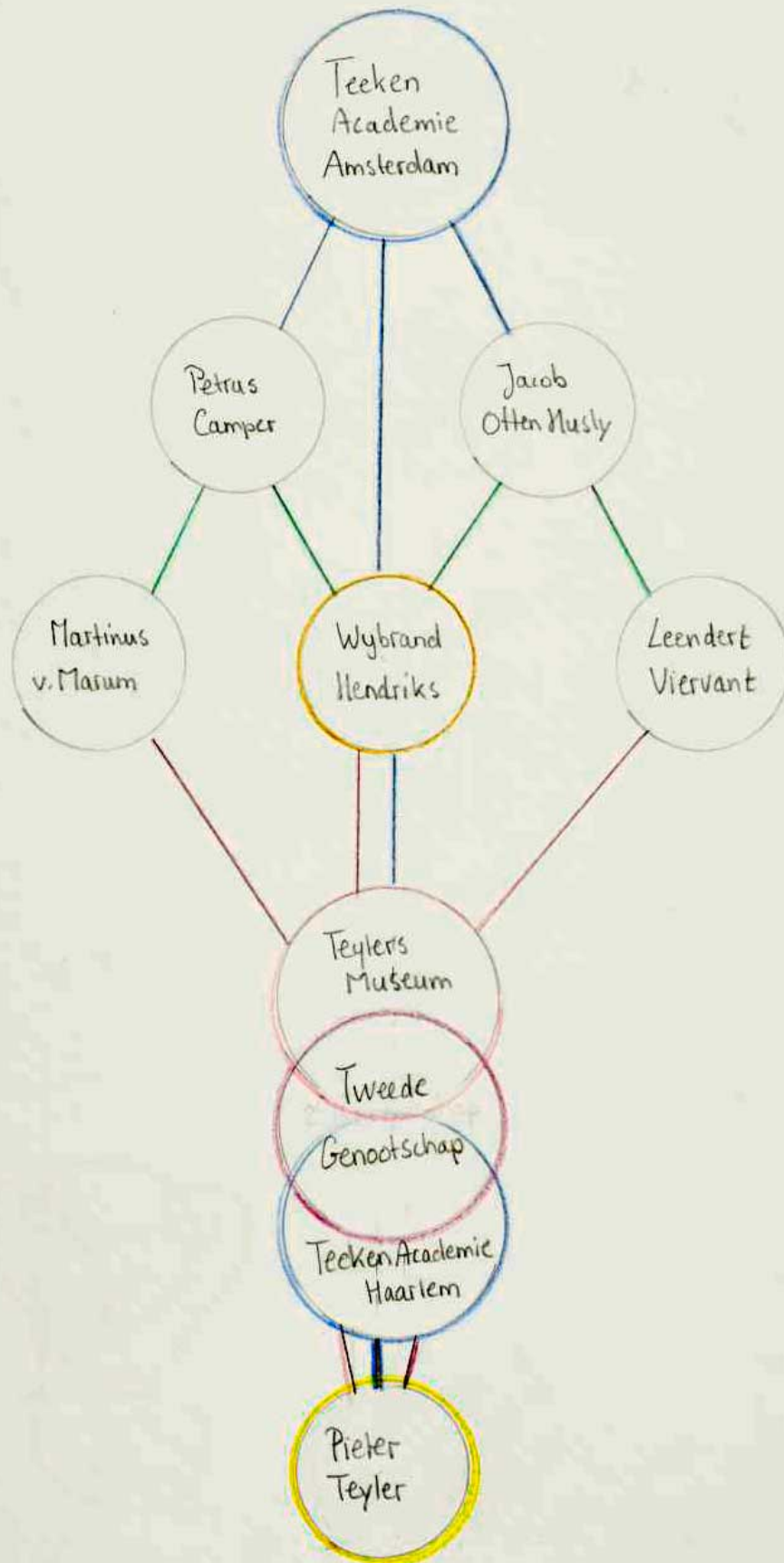
Van een liefde die nog niet helemaal in handbereik is.

Je herkent hetzelfde lachje om de mond. Ze is hier wat ernstiger.

De brief laat zien dat het huwelijk er aan zit te komen; Ze heeft de handschoen opgepakt.

Je hebt negen jaar lang je behuuraand in het tekenen. Je hebt les gehad van Petrus Camper, die anatomie lessen gaf. Dieren les boeken heb je je hele leven lang gebruikt. (Zowel jij als Martinus van Marum hebben van Camper les gehad). Ook heb je ongetwijfeld de lessen van de architect Jacobs Otten Husby gevolgd. Hij was de oom van Leendert Vleerant, de architect van de Ovale Zaal.

Tijdens je studie werkte je in een behang fabriek; op deze manier heb je het schilderen geleerd. Er was veel vraag naar de enorme doeken geschilderd behang. Jij schilderde de landschappen; een collega-vriend schilderde de figuren. In deze behangwereld heb je Agatha leren kennen. Zij bestierde de behang fabriek De Schaap van haar overleden man.

Een beetje vreemd, eigenaardig, met de toon vallend schilderij, schetsmatig, niet afgewerkt, is het portret van een man en een vrouw in een schilders atelier. Vanwege het schetsmatige, maar ook door de toegewijde zachtmoedige blik van de man, vind ik dit een ontroerend schilderij. Zijn jullie dit? Waardoor je niet zoveel reden had om het schilderij niet te werken? Een ietwat oudere vrouw

(Agatha was acht jaar ouder en weduwe), met medaillon, in een schilders atelier; man met papier en pen als tekenaar neergezet.

Schilderij op de ezel; gipsen klassiek beeld hoogte toe; schilderspalet op de stoel.

Vanwege de ontroering die het gewicht en de toegewijde en zelfbevestiging van de man, vind ik dat jullie dit zijn.

Je hebt hier trouwens een compositie toegepast, in de man-vrouw.

Behouding, dat je later in de officiële portretten ook gaat doen: vrouw zit vooraan; man zit achter/naar de tafel, iets meer naar achteren geschoven. De vrouw als de sterke spil van de relatie.

Opmerkelijk.

Na jouw afstuderen ga je werken in de behangfabriek van Agatha

(De Schaap, aan de Overtoom in Amsterdam). Na een paar maanden

ga je de fabriek overnemen; een half jaar later gaan jullie trouwen.

Je wilde duidelijk niet in de behangfabriek blijven werken; je wilt het leven in de fabriek. Je gaat op zoek naar een wief in het vrije kunstenaars-

leven.

In 1776 kom je naar Haarlem toe; in hetzelfde jaar als Martinus van

Planen. Hij werd aangetrokken tot het bloeiende culturele en

wetenschappelijke leven in Haarlem; was dat ook jouw reden?

Op zoek naar aansluiting en afzetmarkt. Zouden hier voldoende opdrachtgevers zitten?

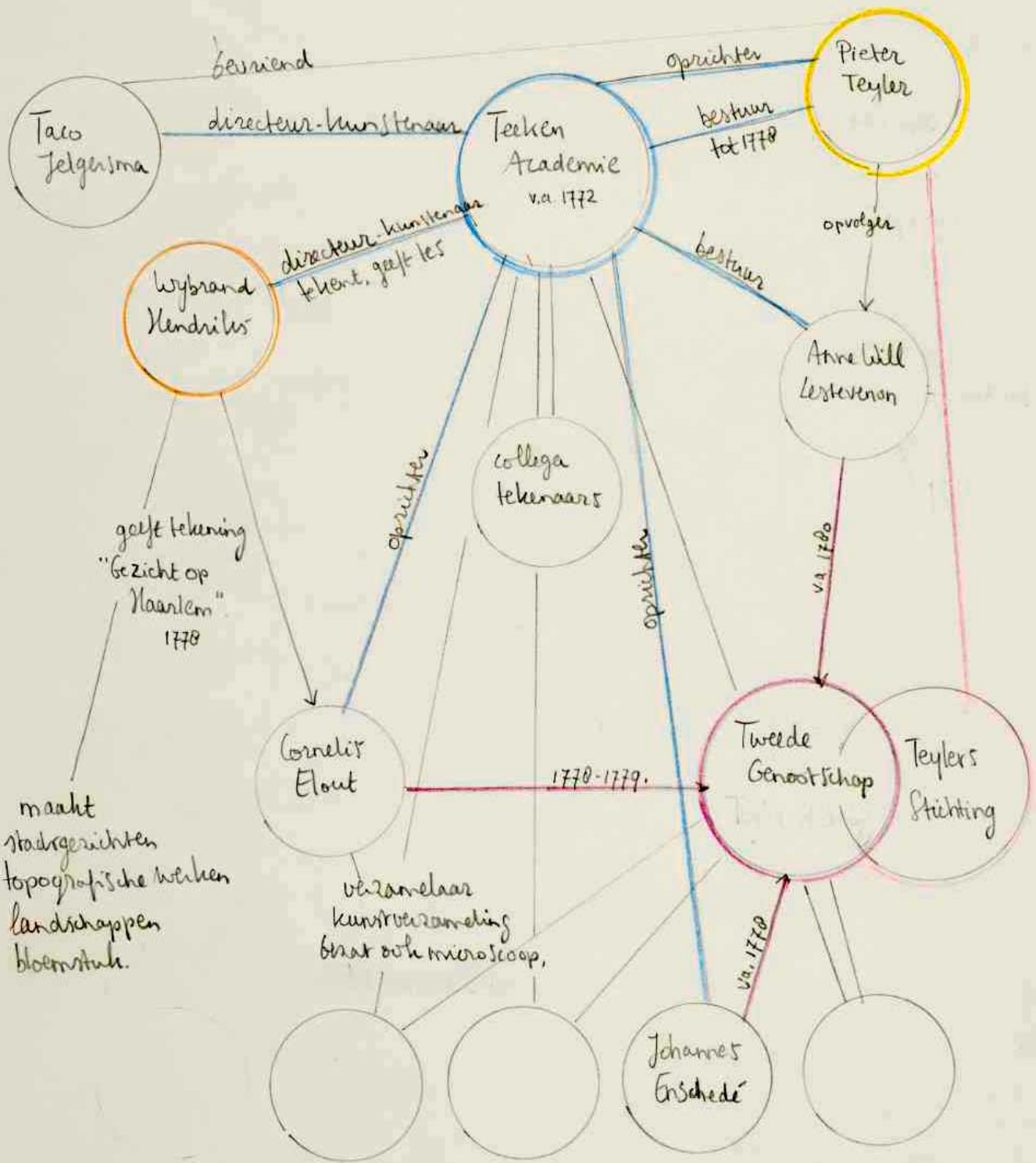
In Naarlem was er ^{sinds een paar jaar} met een Teeken Academie opgericht. Teyler zat in het bestuur en zorgde voor de financiering. Hij wordt lid van deze Teeken Academie; je gaat te les geven en een directeursfunctie bekleeden. Je bent zeer betrokken en actief. Heb je Teyler toen wel eens ontmoet? Vast wel. Niet als Marinus raakte je ~~lie~~ al zijdelings betrokken bij Teyler.

Ook bij deze Teeken Academie heb je Anne Will Lestevenon ontmoet, die Teyler opvolgde als bestuurder. Ik vermoed een belangrijke ontmoeting. In deze Naarlemse periode maak je een "Gesicht op Naarlem" (1778) - een prachtige heldere aquarel van de stad. Deze tekening schenkt je aan Cornelis Elout, een ijzerhandelaar maar ook verzamelaar van kunst. Een vrienden geschenk? Of een relatie geschenk, hopend op een opdracht? In dit zelfde jaar wordt Elout lid van het Tweede Genootschap van de Teylers Stichting. Kende je de Teylers Stichting? Had je gehoord van de nalatenschap, en van de activiteiten en van de plannen voor een fraaie zaal?

Je zat in ieder geval in het culturele leven van Naarlem en was in contact met de hogere kringen. Via de Teeken Academie raakte je al bekend met de Teylers Stichting.

De Teeken Academie was een soort voorzet van de Teylers Stichting, met veelal dezelfde mensen; vrienden / bekenden van Teyler.

eerste Haarlemse periode: 1776 - 1781

5 oprichters/bestuurders van de Teeken Academie zitten later (ook) in het Tweede Genootschap. deze kunstgerichte mensen sloten bij jouw interesses aan.

Ondanks deze gunstige omstandigheden gaje vertrekken uit Haarlem. Terwijl er druk vergaderd wordt door de Directeuren en de Twee Genootschappen, terwijl Martinus van Marum lid is van het Tweede Genootschap en zijn invloed uitoefent, terwijl Viersant een prachtige Zaal heeft ontworpen, waarvan de bouw al zo ver gevorderd is dat de kap er al op zit, vertrek jij naar Gelderland.

Je wilt landschappen tekenen. Had je onvoldoende aansluiting in Haarlem of was het vooral de drang om je in het landelijke leven te begeven? Je hebt daar vele landschappen en boerentafereelen getekend; iets wat je denk ik het meest na aan het hart lag.

In de wintermaanden zat je in Amsterdam, waarbij je mee kon tekenen bij de Teeken Academie. En je contacten kon onderhouden.

In deze periode maak je een tekening van Jacobs de Vor, die in Amsterdam woonde en een belangrijk verzamelaar van jounw wech was. Op de tekening ben je bezig met een jachtstilleven, dat Jacobs de Vor van je zal kopen. Ook heb je in de tekening een schilderij van Hobbema verwerkt, dat je nabouwt had aan Jacobs de Vor.

Wanneer een bepaalde tyding joun niet ter ore zou zijn gekomen, zou je dan landschapsschilder gebleven zijn?

Je krijgt het bericht dat de Teylers Stichting een nieuwe kastelein / kunstenaar zoekt. Hebben bekende collega's van de Haarlemse Teeken Academie joun op de hoogte gesteld? Onder hen zaten ook een paar tekenaars die zelf belangstelling hadden. Of heeft Lestevenon joun op de hoogte gebracht? Hij is betrokken genoeg en jullie relatie is goed genoeg om dat te kunnen doen. Of had Jacobs de Vor de juiste contacten in Haarlem? Of was het Johannes Enschedé?

Je laat in ieder geval weten, vanuit Gelderland, dat je belangstelling hebt.

Schilderij van Meindert Hobbema, 1663
de Vos had dit gehocht van Hendriks
Hendriks had het schilderij gemild met een portret

jons vriendelijk minzame uitroeping
heb ik niet goed gezien

Wybrand Hendriks,
de schilder, kijkt bescheiden
naar beneden →

Jacobs de Vos →
verzamelaar

← Schilderij
van
Jachtstillen
van Hendriks
in bezit van
de Vos.

← tekeningen

Jacobs de Vos, kunstkenner en verzamelaar
had veel werken van Hendriks.

Tekening uit 1783.
toen je in Gelderland en
Amsterdam vertoefde.
Twee jaar voordat je definitief
naar Haarlem kwam.

Ze zoeken een kunstkenner en een kunstschilder; je wilt je behaarsen
 geweg. Je deed aan kunsthandel; je had net een schilderij van Hobbema
 aan Jacob de Vos verkocht. Geweg neus voor kwaliteit en handel.
 Je wilt je specialiseerd geweg, maar je hebt dus ook de ambitie
 om een grote verantwoordelijkheid op je te nemen. Of was het vooral
 een verlangen om naar Vlaanderen terug te gaan? Kende je de kastelein-
 functie? Ik denk dat je er geweg van af wist door jouw contacten bij de
 Teeken Academie. Of stapte je levenslustig in een avontuur?
 Het zal een ingrijpende verandering worden in je leven.

Op 6 mei 1705 zijn zowel de kastelein Vincent Jansz. van der Vinne, als
 Martinus van Marum afzonderlijk bij de Directeuren geweest om over elkaar
 te bidden. Ze wilden pennaand om tot irishthththheid te komen. Aan
 Van der Vinne werd gezegd dat hij het Fundatiehuus nimmer mocht
 sluiten, ook niet op Zon- en Feestdagen, zodat de directeur van Marum
 er ten alle tijden in kon. Dit zal de blacht van Van Marum geweest zijn.
 Van der Vinne zal er voor zorgen. Toch mislukte de verzoeningspoging.
 Een weinig later verklaart Van der Vinne dat hij en zijn vrouw:
 "de lastigheden der bewooring van deze Huize en bijzonder die welke
 zij zints eenigen tijd door de Hr. van Marum lijden wiede (zijn)
 en van besluit zijnde den post van Bewooners nieuw op te geeven
 dan langer zoveel onrust te hebben".

Er wordt hem gevraagd dit besluit nogmaals te
 overwegen en over acht dagen het definitieve
 besluit te melden.

Het is duidelijk. Sinds een half jaar had Martinus
 zijn Elektriseer machine en was intensief aan het
 experimenteren. Zon- en Feestdagen waren wih-
 dagen voor hem.

Martinus ~~van~~ Directeur van Teylers
 Museum.

Op 13 mei zegt Van der Vinne zich beraad te hebben en hij bedankt voor de 'Inwooning dezes Huizes'. Hij verzocht om het huis te mogen verlaten bij eerste behuisme gelegenheid; zich in de vriendschap der Heeren aanbeveelt en wenst zonder ongeroepen te scheiden.

Op 16 mei wordt zijn ontslag bevestigd en wordt Cornelis van Noorde, genoemd door Teyler, op dezelfde dag nog benaderd met de vraag of hij lastelein wil worden. Op 20 mei laat v. Noorde via een brief weten dat hij het aanbod niet aanneemt.

Op 22 mei is er al zoveel ruchtbaarheid ontstaan rondom de lasteleinspost, dat de Directeuren zich verplicht voelen nadere actie te ondernemen.

Er hebben zich al negen kandidaten gemeld. De Directeuren nemen twee à drie weken de tijd om de kandidaten nader te onderzoeken. Er wordt onderzoek gedaan naar de kundigheid en het zedelijk karakter. Het testament zegt dat de post bekleed moet worden door een kunstschilder of liefhebber van kunst, die behuisme over kunst kan oordelen en een kabinet van Tekeningen en Prenten kan beheren.

Wie waren jouw concurrenten? Er stroomden negen kandidaten gemeld: Adriaan Loosjes, Leendert Verbeek, J. Augustini, Henning, vd Schoor, J.C. Brandhof, vd Waereld, Keun en Hendriks. In deze volgorde en op deze manier.

Adriaan Loosjes was een belangrijk man in het culturele leven van Haarlem, acteur, boekhandelaar, schrijver.

Een kunstliefhebber en drijvende kracht, maar had onvoldoende kennis over het tekenen.

Cornelis van Noorde, collega-tekenaar, lid Teeken Academie (je hebt je concurrenten / collega-tekenaars niet getekend / rapporteerd) P.

Overbeek, Augustini (had een behang fabriek), Hennings en Brandhof
Zaten bij de Teeken Academie; en hebben Teyler waarschijnlijk ook gehad.
Teekenaars, behvaars en voldoende kennis op het teken gebied.

Was jij een betere tekenaar? Was jij behvaar
in het oordelen over kunst? Of was het jouw
verantwoordelijkheid en in het die je al getoond
had bij de Teeken Academie?

Of was het jouw vriendelijke karakter
dat doorslag gevend was? Rustig
en diplomatisch. Gedreven en
bereid om verantwoordelijkheid te
nemen.

De Directeuren zochten dringender
naar een persoonlijkheid die overeen
kon met het nispelturig en veelzijdig
karakter van Martinus van Marum.
Ze wilden niet nogmaals iemand
die botst met Martinus en vertrekt.
Er moest rust komen in het
pauze zich wop ontwikkelende
museum.

Op 20 juni stemmen de Directeuren.

Zeebergh geeft zijn stem aan Augustini;

Herdingh stemt op Overbeek; vd Vught, Kuitr en Hugaart stemmen
op Hendriks. Een meerderheid van stemmen zorgt ervoor dat de
post jou toevallt. Het mocht zo zijn Wybrand: je gaat harslein
worden in Haarlem. Je gaat wonen in het Fundatie Huis; je
krijgt een atelier tot je beschikking. Agatha wordt de vrouw der
Huizes. Het licht mij een wijs besluit.

in deze kamer zit
de deur met de 5 sloten
archiefkast voor de Directeuren.

boven op
dak Ovale Zaal

observatorium
door Bannaart
tot stand gekomen

piëel,
antworpen door
Vierant

Directeurskamer
waar vergaderd werd

uitzicht vanuit atelier-ruimte van
Wybrand Hendriks

Jij en Agathe vormen samen een sterk team, dat de grote verantwoordelijkheden en de vele taken met gemak aan kunnen.

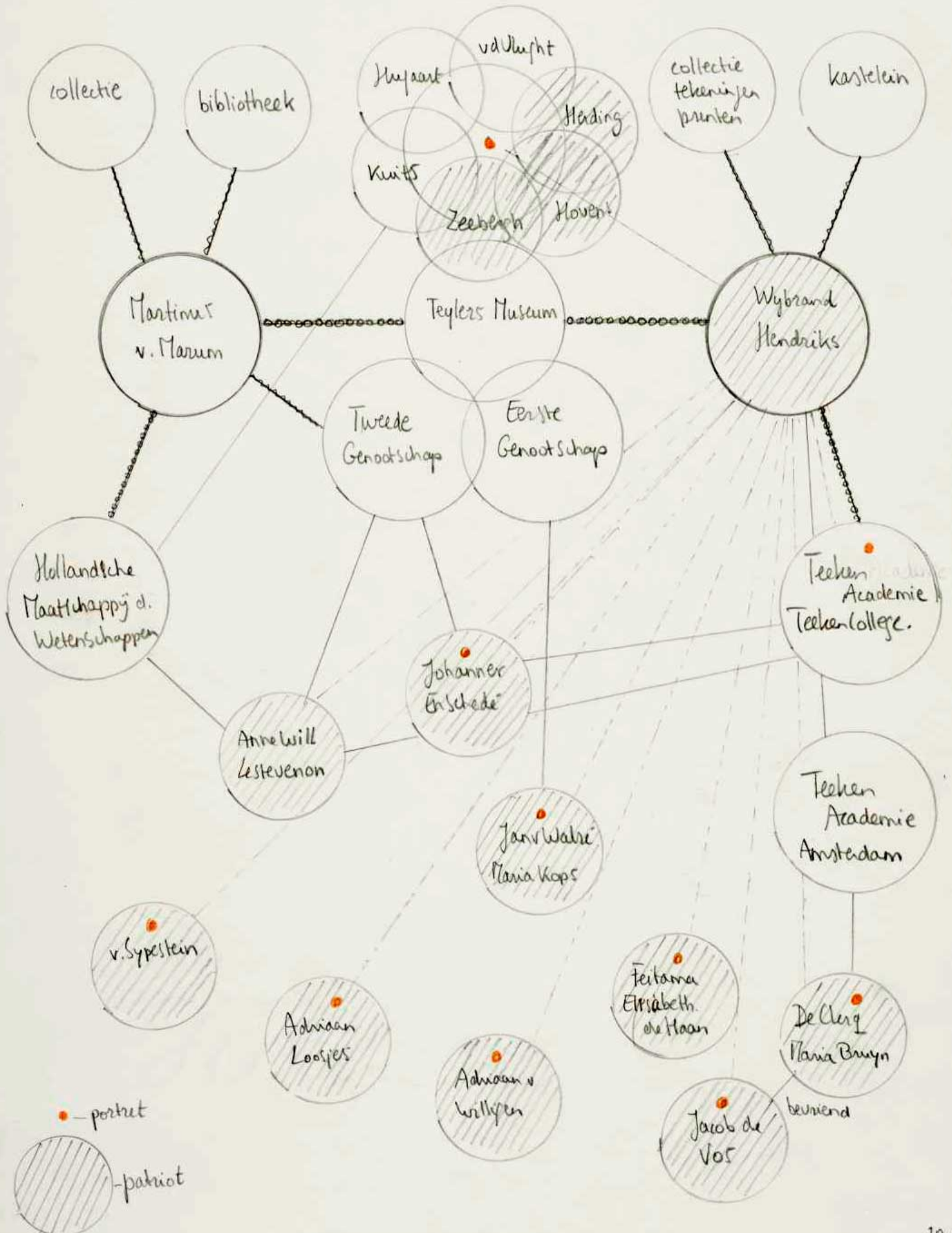
Op maandag 27 juni kom je samen met Apatha naar het Fundatiehuis. De taken worden met je besproken. Je zegt "een zwaarigheid" te vinden in de instructies en je neemt de post aan.

Op 22 oktober vertrekt Van der Vliet, en gaan jullie in het huis wonen.

Met de Discederen enige evening hebben, de collectie zich uitbreidt, Martinus van Marum zijn activiteiten duidelijker worden en de bezoekers binnen druppelen, weten ze duidelijker wat ze van de hertogin willen vragen en wat zijn taken zijn. Je krijgt een lijst met vier categorieën met in totaal twintig punten. Maar je ziet "geen zwaarigheden". Zelfs niet in het voortdurend in- en uitlopen van Martinus van Marum; zelfs niet dat je niet elders mag loferen zonder toestemming. Er wordt een grote toewijding van jou guraagd. Het huis en het museum moesten altijd toegankelijk zijn. En dan had je nog het beheer over de kunsten collectie. En daarnaast nog je eigen kunstenaars praktijk.

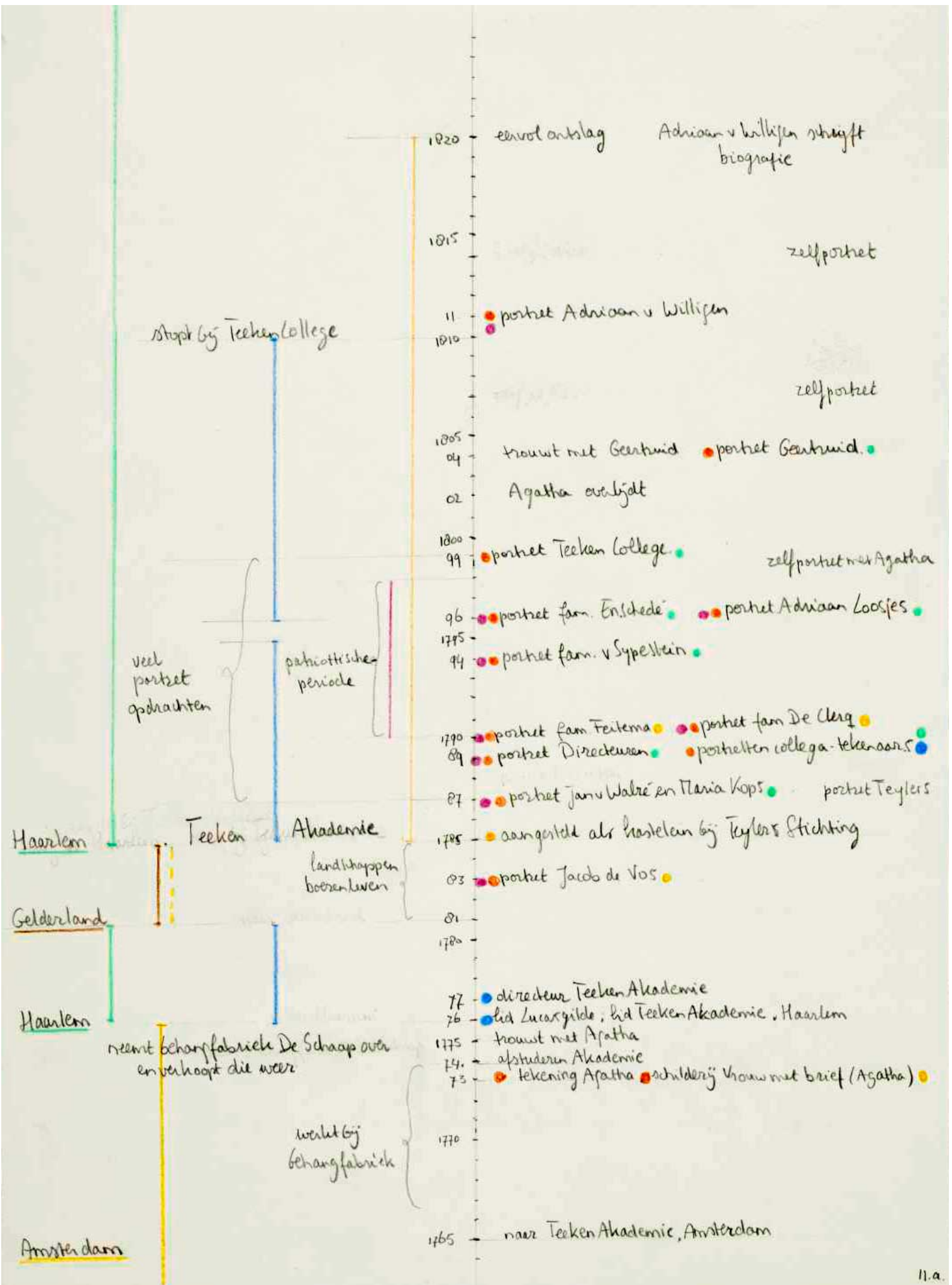
Door jouw functie als hertogin had je vele contacten; je kreeg een groot netwerk om je heen. Maar wat nog veel meer broederschap gaf, was de patriottische strijd. Zelf patriot zijnde, werd je zowel binnen de Stichting als daarbuiten aangesproken door patriotten.

In Haarlem raak je actief betrokken bij de patriottische strijd. Je hebt zelf in het Haarlemse stads bestuur gezeten. Samen met Johanner Enschede; die ook in het Tweede Genootschap zat; en diens familie jij geportretteerd hebt.

Je was tekenaar-vertelgave van de patriottische strijd.
Ook had je nauwe contacten met Lestevenon. Je maakte politieke
prenten, in samenwerking met Adriaan Loosjer.
Daarnaast waren de families die je schilderde, veelal patrioot.
De patriottische periode valt samen met een groot aantal portret-
opdrachten. Het is een bloeiende periode; in een tijdsperiode van tien
jaar, zo ongeveer tussen het portret van de Directeuren en het portret
van de Tekencollege, maak je ongeveer vijftien portretten. (in de
vijftienvijftig jaar daarna maak je er maar negen).
Het is allemaal met elkaar verbonden: ^{patriottisch} idealisme, opdrachten en een
steunring met een idealistische grondslag. En die twee idealismen
hebben iets met elkaar gemeen: de idealen van de Verlichting:
vrijheid, gelijkheid en broederschap. Wel geweldig dat dit allemaal
samen komt in jon - als kastelein - kunstenaar.

De beginperiode van jou als harklein, gaved door het patriottisme, dat weer beved was door de Verlichting, is een bloeiperode geworden.

Het was ook een bloeiperode van Martinus van Marum; en ook van het museum.

Maar er vallen me ook verschillen op.

Jij had een netwerk van vrienden, godachtoewers en gelijkgestemden om je heen. Zeebergh was een vlieg patroon, evenals de achtere Zestevenon, waar je goede contacten mee had. Het was een klunen van Samenwerkingen om je heen.

Martinus had zijn visie en zijn missie; hij had plannen voor het museum.

Hij deed voortdurend voorstellen aan de Directeuren. Zoals het instellen van een toestemmingskaartje voor bezoekers. Hij wilde de beste kwaliteit voor het museum; en kwam vaak met (te) dure aankopen.

Sinds de gesprekken met Baarnaart, benoemde hij zich met het museum; en heeft dat ook niet meer losgelaten.

Jij kwam veel later; toen te al enige ervaring was. Jij kreeg een lijst met instructies; Martinus heeft zijn taken zelf Samen gesteld.

Martinus heeft het museum mee-ontwikkeld; jij had meer een uitvoerende rol. Martinus botste wel eens met iemand (met Zeebergh, met Van Vinne); jij was dat anderszins.

Gedreven en vol visie zoals Martinus was, stond hij min of meer alleen. Als eenzame visionair bewandelt hij zijn eigen pad en moet omgaan met de tegenkrachten. Jij bent een mensenvriend, voortdurend in contact met mensen; meer een diplomaat. Jij werd omringd door kunstgerichte mensen; Martinus stond min of meer alleen met zijn fysica.

Hebben jij en je vrouw Agatha nog veel bemercht van de crisis tussen Martinus en de Directeuren? Waren er veel spanningen? Was jij de rustende en bemiddelende partij? Luisterde je naar de plannen van Martinus en hoorde je de bezwaren van Zebergh aan?

Taco Jelgersma
collega-kunstenaar v. Teeken Academie
Teyler had hem aangewezen als kastelein,
maar Taco voelde zich te oud
hij was de portretschulder v. Maanen
en heeft Teyler bij leven geportretteerd.

Tot slot wil ik het graag nog even hebben over de tekeningen-collectie.
In rap tempo zijn er (heb jij) veel tekeningen aangekocht. Van oude meesters en van levende kunstenaars. Jij had zelf ook een enorme tekeningen-collectie. Je had in totaal 2.655 tekeningen, waaronder ongeveer 1500 van je zelf. Daarnaast nog 2.006 prenten. Wat een collectie! Vooral om ze te bestuderen, neem ik aan.

Je moest natuurlijk voor het museum naar veringen en aanhopen doen. Trouwens, in die prachtige bloeiperiode is er een prachtige collectie tekeningen aangekocht, die ooit in het bezit was van Christina van Zweden. Christina was een zeer opmerkelijke en

bijzondere vrouw, die leefde in de zeventiende eeuw, huwelijkstand had gedaan en een onconventioneel leven leidde en zich bezig hield met kunst en religie.

Ze heeft ook nog een ontmoeting gehad met Anne Maria van Schuurman, een zeer erudiete vrouw uit de zeventiende eeuw.

Ken je deze twee boeiende vrouwen? Ook sterk en onafhankelijk.

Warnar Horstink, vriend, collega-kunstenaar Teeken Academie

Leestevenon heeft in Rome deze aanloop van
ongeveer 1700 tekeningen, oorspronkelijk van
Christina, voorbereid in samenspraak met Zeebigh,
en jou geraadpleegd voor het artistieke oordeel.
Hoeveel tekeningen heb jij aangekocht voor het museum?

Jh ga een afspraak maken om je te ontmoeten. Jh zou je graag willen
ontmoeten samen met Agatha; in het Fundatie Stuijs.

Misschien kunnen we samen naar tekeningen gaan kijken; en in het atelier?

Jh ken het meest van jouw tekeningen.

Je was opgeleid als tekenaar, maar je hebt je enorm goed bekwaamd
in het schilderen, van met name portretten. Jh denk dat Van der Vinne
dat nooit zo goed gedaan zou kunnen hebben.

Je bent de onbetwiste opvolger van Taco Jelgasma geworden, als portretschilder.

Teyler zou er content mee geweest zijn. Ook met jou als hantelman, vewanger,
opvolger van Taco Jelgasma.*

Wat ik waardeer in jouw geschilderde familie-portretten, is
die opvallende compositie waarbij je de vrouw voortaan plaatst.

Je hebt zelfs een heel maroon Feitama wijbeens (omhuld door
robben) pontificaal haareplek laten innemen. Nogal gedwefd lijkt me.

Maar jouw tekeningen vind ik ontroender; en universeel.

Twee keer heb je een ontroend portret geschilderd van een 'onbekende
vrouw' - van Apatha en van Geertuid. En natuurlijk dat vroege

gezamenlijke portret van jou en Apatha.

Mijn grote favoriet is de tekening van Apatha. Je begrijpt dat ik
haar graag zou willen ontmoeten. Ze fascineert me; ze lijkt me
een krachtige persoonlijkheid. Misschien kan ik iets ervaren van
de kracht tussen jullie.

* aangewezen door Teyler, maar had de functie niet aangenomen.

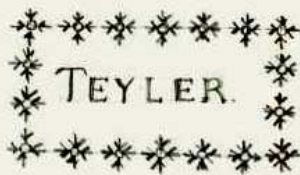
geschilderd portret van Geertnuid, in het jaar
dat jullie trouwen, 1804.

W. Hendriks
geschildert na
Zijn Zelfs in 1807.

W. Hendriks na zigh zelfs getekend 1814 oud 69 jaar

- * naast een berekenende catalogus, moest je zorgen dat de tekeningen via een lijst goed te vinden waren, voer diegene die er naar vroeg.
- * je ging naar veilingen om tekeningen te kopen; na toestemming of in goed vertrouwen.
- * de tekeningen lagen in de kast, midden in de Orde Zaal.
- * ik vermoed dat er een paar duizend tekeningen zijn aangekocht tijdens jouw kastleinperiode?

- * Stempel die achterop aangekochte tekeningen gezet moest worden.
(heb jij die stempel antwoorden?)
- * de tekeningen werden ook nog op een opzetvel bevestigd
- * naast ordenen en catalogiseren moest je soms een tekening restaureren of bijwerken.
- * bij een grote hoeveelheid tekeningen, kreeg je hulp van een collega tekenaar.

Veel Haarlemse kunstenaars portretteerden
100-jarigen.
Bambant noemt ze in zijn Dagboek.

Wat vind je van de datum 27 juni 1799?

Toevallig passeer ik dan jouw woning.
Alles is dan nog zinderend, vibrerend
en levendig. Je bent bezig met het
portret van het Teekenkollege.

Niet is precies veertien jaar na jouw
aanstelling als kastelein... Je zal er in
totaal 35 jaar zitten; toen je zelf 76 jaar was
vond je het genoeg.

101-jarige Maria Kouwenhoven,
zij is veelvuldig geportretteerd.

Gaan we daarop drinken, op dat wijze besluit!

Wij's besluit van de Directeuren en wij's besluit
van jou zelf. Of vooral van Apatha? Of van Lestevenon, die jou al kende
en jou wel geschikt vond. Het zou zelfs kunnen dat hij voor jou gepleit
heeft, want het lag meer voor de hand een Vlaamse tekenaar te kiezen,
conform de wens van Teyler. Een wij's besluit omdat jouw vriendelijkheid
en grote vreedzaamheid de perfecte balans gaf naar de velleisendheid
van Martinus. Hoe denk je hier zelf over?

We gaan er
blijvend

Myn Heer!

uitbundig op drinken,
Wybrand!

brief van jezelf →
om een varend te laten
weten dat je ziek bent,
je vraagt of hij langer
wil komen om te praten.

P.S. hoe gaat het met de witte poels?

ik Ben voor nemens geweest eens bij U
aan te komen. om eens met U te praten
maar ben belot geworden. Door een dik
Roosig gezicht om uit te gaan - dat ook
nu nog 't geval is. Zoo als U zult kunnen
zien uit deze schets
oversact. als U Myn
Passert eens Even in
also w^o U met een
in die vernagting ben
achtung W^o U

W. Hendriks

3 Mij 1809

in G. J. J. J. J.
Wooning
te Komen
Mij 1809
U met

P.S. hoe gaat het met de witte poels?

met achting, pietstjanke folikema.

